

ANTANAS ANDRIJAUSKAS

Lietuvos kultūros tyrimų institutas

KULTŪRINĖS ATMINTIES ATSPINDŽIAI IR TAPATUMO PAIEŠKOS RAIMONDO SAVICKO TAPYBOJE

Reflections of Cultural Memory and the Quest for Identity
in Raimondoas Savickas's Painting

SUMMARY

This article analyzes the creative style, representational system, the main plots, themes and motifs of a prominent Lithuanian painter of elder generation Raimondas Savickas. It considers the origins of artist's creativity: the Jewish cultural traditions of his family, Litvaks' art, Lithuanian wooden sculpture, French color school; analyzes the themes of sorrow, motifs of the Old Testament, urban landscapes, figure compositions, waterscapes which influenced the painter's creative style peculiarities. Also the article pays attention to how the artist understands and employs colors and other means of artistic expression.

SANTRAUKA

Straipsnis skirtas vieno iškiliausių vyresniosios kartos Lietuvos tapytojų Raimondo Savicko kūrybinio stiliaus, vaizdinių sistemos, pagrindinių siužetų, temų ir motyvų analizei. Aptariamos dailininko kūrybos ištakos: šeimos aplinka, hebrajų kultūros tradicijos, litvakų dailė, lietuvių medinė skulptūra, prancūzų kolorito mokykla. Analizuojamos dailininko kūrybinio stiliaus savitumą lėmusios temos: rūpintojėliai, „Senojo testamento“ hebrajiški motyvai, urbanistiniai peizažai, figūrinės kompozicijos, jūros vaizdai ir muziką atspindintys motyvai. Aptariami kūrybinės evoliucijos ypatumai, specifiniai meninio stiliaus bruožai ir išraiškos, spalvos sampratos savitumai.

KŪRYBINIO STILIAUS SAVITUMAS

Raimondo Savicko (g. 1955) kūryba dėmesio. Jis yra neatsitiktinis, kadangi pastaruoju metu susilaukia vis daugiau dailininko tapyboje ryškėja daug naujų

RAKTAŽODŽIAI: Raimondas Savickas, litvakų dailė, hebrajiški motyvai, urbanistiniai peizažai, figūrinės kompozicijos.
KEY WORDS: Raimondas Savickas, Litvak's art, Jewish motifs, urban landscapes, figure compositions.

bruožų, kurie liudija brandaus meistro su neįprasta, kupina metafizinės poetikos vaizdinių sistema iškilimą mūsų tapybos padangėje. Tai labai savitos intelektualinės biografijos ir neįprasto poetinio kūrybinio stiliaus individualistas, kurio kūrinuose tikrovė susipina su vaizduotės polėkais ir iš civilizacijos istorijos, knyginės kultūros, vaikystės vizijų bei turtingos žmonijos sukurtos meno tradicijos sukurtais vaizdiniais. Žvelgiant į naujausius dailininko aliejaus ir pastelės technikomis sukurtus kūrinius, regimos esminės slinktytės tapybos technikos, kolorito ir plastinės formos srityse. Jos tiesiogiai siejasi su stiprėjančia apibendrinimo ir simbolinio mąstymo galia, išaugusia profesine meistryste bei vientiso, daugybės metaforų prisodrinto, tapybinio stiliaus tapsmu. Paveikslai išsiskiria aukšta spalvine ir koloritine kultūra, potėpiai klojami kruopščia sezaniška maniera, drobėse besiskleidžiantys subtilūs spalvų santykiai papildomi jautriomis faktūromis. Čia vyrauja keli pagrindiniai daugelio dailininko paveikslų erdvinę struktūrą organizuojantys, nuolatos pasikartojantys motyvai, gestai ir kiti sudėtiniai teminių kompozicijų elementai.

Šis garsios kūrėjų dinastijos (senelis – Lietuvos diplomatas, rašytojas Jurgis Savickis, tėvas – tapytojas Augustinas Savickas) atstovas, augęs mūsų tapybos patriarcho aplinkoje, ilgai buvo veikiamas šeimos aplinkos, dvasiškai artimo tėvo autoriteto ir jo dirbtuvės skleidžiamos auros. „Ištis, – pripažįsta jis, – užaugau tarp senelio knygų ir tėvo paveikslų. Tai, ką perskaitydavau tose knygose, papildydavo tėvo pasakojimai“¹. Ilgalaikis tėvo asmenybės ir jo pamėgtų tapybos temų, siužetų ir motyvų įtakos poveikis tikriausiai paaikšina-

mas keliomis svarbiomis sūnaus kūrybinio stiliaus tapsmo aplinkybėmis. Pirmiausia iš tėvo jis perėmė tapybos meno pradmenis, polinkį į apibendrintas formas, dekoratyvumą ir struktūrinius mąstymo principus, kita vertus, jis buvo ir pagrindinis mokytojas, savo išvalgiomis pastabomis skatinęs judėti parankiausias sūnaus talento sklaidai kryptimis.

Kiti svarbūs įkvėpėjai buvo gamtos ir muziejinės studijos, padėjusios iš turtingos pasaulinio meno istorijos pasirinkti dvasiškai artimiausius kelrodžius. Jo kūrinuose jaučiamas lietuvių liaudies meno tradicijų, ankstyvojo renesanso, primityviosios dailės, impresionistų, prancūzų koloristų Pierre'o Bonnard, Jean-Édouard Vuillard, metafizinės tapybos, „Paryžiaus mokyklos“ meistrų Marco Chagallo, Chaimo Soutine'o, Georges Rouault, o pastaraisiais metais ir Paulio Cézanne'o tapybos technikos poveikis. Iš lietuvių dailininkų jam artimiausi tėvas ir su esminėmis išlygomis – Vladas Eidukevičius, Algirdas Petrusis, Rimas Bičiūnas ir Jonas Daniliauskas.

Dailininkas pirmiausia reiškiasi tapybos ir piešinio srityje; vyrauja aliejumi ir pastele sukurti įvairių žanrų, siužetų ir temų paveikslai, kuriems būdingas portraukis prie metafizinės tikrovės interpretacijos, lakonizmo ir apibendrinimo. Jo kūrybos sampratoje tarsi slypi kažkokia paslaptis, tai, kas pro išorinės regimybės skraistę mįslingais poetiniais įvaizdžiais ir metaforomis skleidžiasi subtilių estetinių užuominų kalba. Greta didžios simbolinės prasmės apibendrintų žmonių figūrų drobėse regima spalvinga vaizduotės kuriamų vaizdinių vienybė, papildyta dažniausiai urbanistinio peizažo dekoratyviu fonu, rečiau – interjeru. Visur viešpatauja pabrėžtinai

„intymumo“, didžiai asmeninio požiūrio į pasaulį dvasia. Kartais kompozicijos panašios į padidintas spalvingas arabeskas, kai pirmiausia į akis krinta ne pirmame plane pavaizduoti personažai ar antrame – miesto vaizdai, o spalvingų žėrinčių dėmių audinys.

Kalbant apie šio emocionalaus dailininko kūrybinės raiškos savitumą, negalima užmiršti jo švelnių muzikalių spalvų pastelių. Subtiliu spalvos ir kolorito jausmu išsiskiriantis kūrėjas jaučia ypatingą potraukį techniškai labai patogiai spontaniškai kūrybai pastele, kuri, skirtingai nei piešiniai pieštuku ar anglimi, netepa ir padeda išgauti švelnesnius, sunkiai prieinamus kitoms tapybinėms technikoms tonų ir pustonių santykius. Kita vertus, pastelė, kaip ir glaustos formos poetinis ir muzikinis kūrinys, suteikia kūrėjui galimybę iškart spontaniškai išlieti šią konkrečią būties akimirką gimusias nuotaikas ir įspūdžius. Ir galiausiai, darbas su minkšta ir jautria paspaudimams pastele primena tapyimą skystais dažais, kadangi tose vietose, kur pastelės pieštukas prisiliečia prie popieriaus lapo, lieka jautrių potėpių ir spontaniškai gimstančių faktūrų pėdsakai. Ir galiausiai, skirtingai nei aliejus būdama labai jautri įvairiems taisyms ir beveik neprilygstama spalvų ir toninių atspalvių perėjimuose, pastelės technika suteikia dailininkui galimybę itin subtiliai švelnių spalvų atspalviais perteikti jautriausius, subjektyvius emocinius išgyvenimus. Pastelės technikai ypatingas dėmesys išryškėja pirmaisiais metais po Nepriklausomybės atgavimo, kai sukuriama pirmuosius reikšmingus šia technika atliktus ciklus. Vėliau, tarsi mėgindamas sustyguoti savo muzikalią spalvinę klausą, jis periodiškai grįžta prie šios techni-

kos. „Piešiu, kai pavargstu nuo tapybos, – sako Raimondas savo pastelių parodos „Arkos“ galerijoje metu. – Arba kai po ilgos kūrybinės pauzės viską reikia pradėti nuo nulio. Laiku sustoti, „ne užkankinti“ piešinio – irgi mokslas“².

Išaugęs kamerinėje šeimos ir siaurų Vilniaus miesto gatvių labirintų erdvėje, R. Savickas menkai domisi tais socialiai aktualiais siužetais, konjunktūrinėmis temomis, kurios audrina daugelio amžininkų vaizduotę. Vyraujantys jo paveikslų siužetai tarsi aplenkia šalį drebinusius socialinius virsmus. Realūs tikrovės atgarsiai drobėse atsispindi subtilių simbolių ir metaforų kalba per subjektyvų laikotarpio bruožų, įvairių prieštaringų nuojautų, tragedijų, skausmų emocinį suvokimą. Tapytojas imlus slėpiningas dvasios kerteles palietusioms įtakoms, kelionėse, muziejuose patirtiems įspūdziams, emociniams išgyvenimams, sąmonės nušvitimams susidūrus su didžiųjų meno meistrų kūriniais.

Kelis dešimtmečius vyravusią tėvo diegtą tapybos plastinės kalbos sampratą ilgainiui sūnaus paletėje vis akivaizdžiau išstumia iš lietuvių liaudies meno, koloritinės prancūzų tapybos, metafizinės tapybos, litvakų ekspresionizmo ir kitų ne tokių reikšmingų įtakų sintezės kylantys individualaus metaforiško poetinio stiliaus bruožai. Tiesą sakant, R. Savicko paveiksluose dar ilgai išlieka tėvo figūrinės kompozicijos ir daugybės temų interpretacijos pėdsakų, tačiau sūnaus poetinio užtaiso ir vidinio muzikalumo kupina tapybos estetika ir plastinė kalba jau plėtojasi kita metaforos su reikšminimo kryptimi, kurioje akivaizdžiai regimas augantis plastinio meistriškumo lygis. Jį veikia ir kitoks nei į monumentalumą linkstančio tėvo poe-

tiškas romantinės dvasios ir melancho-
lijos kupinas intymus tikrovės suvokimo
būdas. Kokybinės sūnaus kūrybinio sti-
liaus tapsmo slinktytis regimos urbanisti-
niuose peizažuose, figūriniuose kompozi-
cijose, natiurmortuose, religiniuose pa-
veiksluose, moters grožį šlovinančiuose
kūriniuose, aktuose.

Savo emocinių išgyvenimų plotmėje
gyvenantis R. Savickas dėl dvasinių ver-
tybių svarbos yra nuoseklus. Paskendi-
mas savyje, artimų žmonių pasaulyje,
išorinių būties formų vengimas ir susi-
telkimas ties esminiais dalykais sudaro

jo savastį ir lemia kūrybinės evoliucijos
tolygumą. Dailininko kūrybos kelias yra
banguotas: veržlius kūrybinės evoliuci-
jos ir intensyvaus darbo, įkvėpimo
tarpsnius keičia pauzės ir nauji kūrybi-
nių galių pakilimai ir nuosmukiai... Va-
dinasi, nedaug nusižengsime tiesai teig-
dami, kad jo evoliucijai būdinga kūry-
binės veiklos ritmų kaita. Nepaisant šių
ritmų kaitos nelygumų, tapytojo amato
subtilybių perėmimas, meninės išraiškos
priemonių skalės plėtimas ir profesinis
tobulėjimas vyksta nepastebimai, tačiau
kryptingai.

INTELEKTUALINĖS IR KŪRYBINĖS BIOGRAFIJOS VINGIAI

R. Savicko kūrybinė evoliucija plėto-
jasi kitaip nei daugumos jo kartos daili-
ninkų, kurių kelias į tapybos aukštumas
ėjo per Kauno ir Vilniaus specializuotas
meno mokyklas, nuosekliai vedusias į
Dailės instituto (dabar Dailės akademi-
jos) studijas ir garsių mūsų tapybos
meistrų įtakų laukus. Nebaigusį jokių
aukštųjų specializuotų dailės studijų
R. Savicką nuo vaikystės supo tėvo dirb-
tuvės kūrinių ir dažų kvapų aura. Daug
laiko būsimasis tapytojas praleisdavo
pakantaus jo išdaigoms tėvo tapybos
studijoje, kurioje, mėgdžiodamas šeimos
galvą, kaip ir daugelis vaikų, pradėjo
piešti. Apie šį kūrėjo tapsmui svarbų gy-
venimo tarpsnį rašo: „Tėvas visą gyveni-
mą man buvo autoritetas, jis pirmas ir
paskutinis mano dailės mokytojas. [...] Nuo pat mažens dienas leisdavau jo stu-
dijoje. Jau tada, išsitepliojęs dažais, ban-
džiau mėgdžioti tėvą ir kurti savuosius
„šedevrus“. Su juo turėjau visišką laisvę,
gal dėl to nesiveržiau į lauką šelti su
draugais, mažai man reikėjo ir mamos

ar vyresnės sesers draugijos“³. Vėliau,
siekdamas kompensuoti profesinio pa-
sirengimo piešimo srityje trūkumus,
R. Savickas lankė didaus piešinio meis-
tro Petro Repšio vadovaujamus piešimo
kursus Justino Vienožinskio keturmetėje
dailės mokykloje.

Paauglystės metais, kai atsiranda
daug draugų aplinkos peršamų interesų,
R. Savickas užmeta dailės užsiėmimus
ir, tarsi atiduodamas duoklę senelio ra-
šytojo J. Savickio tuo metu atgimstančiai
šlovei, vis daugiau dėmesio skiria kny-
ginės kultūros pasauliui, poezijai ir pro-
zai. Studijos VU Istorijos fakultete ilges-
niam laikui atitraukia nuo dailės. Pasi-
nėręs į poezijos pasaulį, įsimylėjęs būsi-
mą žmoną, jaunuolis studijų pabaigoje
kuria romantinio užtaiso kupinas eiles.
Tačiau baigęs studijas ir pagal paskyrimą
atvykęs dirbti į Šilalės biblioteką, vešlios
gamtos aplinkoje pajunta kurį laiką pri-
blėsusį potraukį tapyti „iš natūros“. Šis
tiesioginis sąlytis su nuolatos besikei-
čiančiomis gamtos pasaulio spalvomis

turi didžiulį poveikį tolesnei evoliucijai, kadangi pirmiausia padeda suvokti išskirtinę spalvos svarbą. Kita vertus, natūros studijos apnuogina akademinio išsilavinimo spragas ir verčia daug dirbti siekiant pašalinti piešinio, kompozicijos, spalvinių santykių trūkumus, išryškėjusius peizažų, naturmortų, portretų tapyboje. Įgijęs patirties natūros studijose ir paakintas tėvo, R. Savickas išdrįsta imtis sudėtingesnių tapybos kompozicijų. Taip randasi savo pašaukimo suvokimas, kuris, išgirdus paskatinius iš šalies, pastūmėja keisti gyvenimo nuostatas ir atsiduoti tapybai. Jausdamas meninės aplinkos stygių, sugrįžta į Vilnių ir gaivališkai pasineria į tapybos pasaulį. 1980 m. dalyvauja pirmoje grupinėje parodoje, o po metų jau surengia pirmąją savo asmeninę parodą.

Užtenka tik palyginti skirtingų R. Savicko kūrybinės evoliucijos tarpsnių kūrinius ir iškart į akis krinta atrodantys savaime suprantami poslinkiai kompozicijos, spalvos, kolorito kultūros ir tapybos technikos srityse. Dar ankstyviems dailininko kūriniams, palyginti su daugelio kitų amžininkų darbais, būdinga ypatinga poetika, balansuojanti tarp žmogaus būties džiaugsmingumo ir

tragiškumo. Jo poetiški herojai gyvena tarsi sustabdyto laiko ar nesvarumo būsenoje, pakilę virš tikrovės į idealų harmoningą svajų pasaulį. Čia vyrauja rimtis, jausmingumas, nostalgija prarastoms spalvingos vaikystės vizijoms. Emocionalios prigimties dailininkui kūryboje svarbiausias yra spontaniškas šios konkrečios būties akimirkos *nuotaikos* perteikimas. Tai lemia potraukis prie poetinės ir muzikinės raiškos, dėmesys impresionistinei ir fovistinei spalvos fenomeno sampratai, kuriamų paveikslų koloritui.

Siekiant aiškiau apibūdinti dailininko temines kompozicijas, iš pasąmonės gelmių pirmiausia išnyra šio emocionalaus menininko tipui parankiausios „poetiškumo“, „muzikalumo“ ir „metaforiškumo“ kategorijos, nuolatinis užslėptosios metafizinės reiškinių esmės ieškojimas. Toliau skverbiantis į dailininko stiliaus savitumo paslaptis, iškart dėmesys krypsta į paveikslų kompozicinę sandarą ir gilios simbolinės prasmės kupiną, gąnėtinaai stabilią poetiškų metaforinių vaizdinių sistemą. Daugumoje jo paveikslų vyrauja liūdesio ir melancholijos kupina žmogaus figūra urbanistinio peizažo fone.

SIUŽETAI, TEMOS IR MOTYVAI

R. Savickas kuria įvairaus žanro, siužetų ir temų kūrinius: smūtkelius, naturmortus, peizažus, figūrines kompozicijas, aktus, portretus. Skirtingais kūrybinės evoliucijos tarpsniais išryškėja įvairių žanrų ir temų persismelkimas, kuris yra sąlygotas vidinės kūrybos proceso logikos, lankstaus perėjimo nuo vieno siužeto, temos, motyvo prie kitų

temų, motyvų, susijusių įvairiais asociatyviais kultūrinės atminties ryšiais. Iš čia kyla ir kitas specifinis dailininko kūrybos bruožas, kad kiekvienas nueitas tarpsnis palieka pėdsakų vėlesniame kelyje ir plečia siužetų, temų, motyvų, vaizdinių sistemų bei meninės raiškos priemonių skalę. Tai lemia nusistovėjusių vaizdinių sistemų, siužetų, motyvų, gestų ir sim-

bolių *pasikartojimą* jau daugiau nei tris dešimtmečius trunkančioje jo kūrybinėje evoliucijoje. Kita vertus, čia pastebėsime jau užkariautų dailės erdvių, pamėgtų pagrindinių motyvų susipynimą, kurių pabrėžtinai subjektyvus poetiškas traktavimas galutinai nulemia dailininko tapybos stiliaus savitumą. Iš tikrųjų jau kūrybinio kelio pradžioje galime išvelgti spektrą vėliau jo tapyboje išsiviešpatavusių lietuvių liaudies meno, „Senajo testament“ personažų, įvairių šventųjų, urbanistinių peizažų ir žydų modernaus meno tradicijas plėtojančių siužetų bei vaizdinių: smūtkeliai, įvairūs religiniai ir pasaulietiniai moterų vaizdiniai, angelai, muzikantai, įsimylėjęliai ir pan.

Analizuojant dailininko tapybinių vaizdinių pasaulį, ankstyvuojų jo kūrybinės evoliucijos tarpsniu į akis pirmiausia krinta tėvo įtakos pėdsakai. Dar vaikystėje tėvo studijoje, garbingiausiose jos vietose R. Savickas regėjo senelio ir tėvo surinktus lietuvių liaudies menininkų išdrožtus „smūtkelius“, „rūpintojėlius“, t. y. medines „dievukų“ skulptūreles. Kalbėdamas apie savo kūrybinio kelio pradžią, R. Savickas teigia, kad kartu su tėvu stengėsi „perteikti liaudies dievdirbystės motyvus. Atvirai religinių motyvų negalėjome vaizduoti, bet mums labai knietėjo išlaikyti tautiškumą“⁴. Šie iš lietuvių liaudies skulptūros tradicijų radęsi ekspresyvių formų įvaizdžiai tampa įkvėpimo versme. Jie išitvirtina dailininko kūrybinio kelio pradžioje, kai sukuriami pirmieji šios „dievukų“ serijos paveikslai „Skulptūrėlės ir peizažas“ (1980), „Skulptūrėlė“ (1980) ir „Skulptūrėlė ir dangus“ (1980). Juose jaučiama tėvo ir kitų mūsų dailės meistrų šių motyvų traktavimo įtaka. Vėliau dailininkas taip pat tapo daug smūtkelių, iš kurių

pirmiausia vertėtų išskirti išraiškingą „Smūtkelį“ (1987) ir ekspresyvių puikios kompozicijos „Rūpintojėlių“ (1989).

Greta smūtkelių dailininkas reiškiasi peizažo tapybos srityje, ypač kai Šilalėje tapo įvairius gamtos grožio įkvėptus ekspresyvius paveikslus. Kalbant apie ankstyvąjį peizažo tapybos raidos tarpsnį, pirmiausia paminėtini tėvo įtakoje nutapyti kūriniai: „Tamsus peizažas“ (1982), „Miesto peizažas“ (1983), „Peizažas“ (1983) ir „Peizažas su figūromis“ (1983). Lyginant su ankstyvaisiais peizažais, antrajame XXI a. dešimtmetyje sukurti peizažai išsiskiria aukštesne plastine kultūra. Pavyzdžiui, „Poilsis“ (2016) su aiškia mėlynos ir žalsvos spalvos, o „Pasivaikščiojimas“ (2016) su mėlynos ir gelsvos spalvos dominante žavi šių vienu naujesių peizažų spalviniu gaivumu.

Lygiagrečiai jis tapo renesansinės tapybos meistrų įkvėptus religinius paveikslus, iš kurių galima išskirti „Šventas Jurgis“ (1984), tris skirtingus „Pietos“ (1986–88) variantus, „Kompozicija su Kristumi“ (1988), „Nukryžiuotasis“ (1988). Greta jų reikėtų paminėti ir tuo metu sukurtus lietuvių garbinamus įvairius Švč. Marijos paveikslus („Švč. Marija“, „Marija su kūdikiu“, „Marija maloningoji“, „Gailestingumo motina“ ir kitus). Šiuos tradicinių religinių siužetų paveikslus ilgainiui keičia žemiškesni mylinčios, vaikus globojančios, kenčiančios moters vaizdiniai, kurie įvairiais pavidalais išnyra vėlesniais jo kūrybinės evoliucijos tarpsniais. „Be abejo, – prisipažįsta R. Savickas, – darė įtaką ir bizantinio meno, ir Renesanso laikų geriausi pavyzdžiai, nebuvau abejingas rusų ikonoms. Palaipsniui nuo natūrmortų tolau, ėmiau kurti kompozicijas, tuo pačiu ir

moters įvaizdis, nors ir išsaugojęs šventumą, jau tampa žemiškesnis. Moteris – tai motina, žmona, mylimoji, – laukianti, palydinti, linksma, liūdna, išduodanti, atleidžianti – visokia⁵. Iš tikrųjų kartu su lietuvių liaudies skulptūros motyvų sklaida jo kūryboje įsitvirtina pirmą kartą moteriško grožio aukštinimo temos, kurios vėliau lydi jį visą gyvenimą iki naujausių šiais metais sukurtų paveikslų „Moteris“ (2005), „Laukianti“ (2005), „Puokštė mylimajai“ (2014).

Iš aptartos religinių vaizdinių sistemos išsirutulioja ir kita, ženklia vieta vėlesnėje kūryboje įgavusi angelų tema. Pirmasis „Angelų ciklas“ tiesiogiai siejasi su jo lygiagrečiai plėtojama moteriškais vaizdiniais. Svarbiu šios temos sklaidos etapu tampa 1987–1988 m. sukurtas paveikslų ciklas „Vilniaus angelai“. Ir vėliau angelų motyvai dailininko drobėse išnyra įvairių moteriškų vaizdinių pavidalu, pavyzdžiui, „Ryto angelas“ (2003–05), „Mėlyna cerkvė“ (2005), „Angelas“ (2005), pastelė „Angelas su vaiku“ (2005), ir paskutiniaisiais metais sukurtas „Angelo pasveikinimas“ (2013). Kitaip nei Chagallo drobėse, R. Savicko angelai yra žemiškesni, glaudžiau susiję su lietuvių liaudies meno tradicijomis. Juose pirmiausia į akis krinta ekspresy-

vus dekoratyvumas ir mįslingumu dvelkiantys spalviniai sprendimai.

Svarbūs dailininko kelyje yra paskutiniai dvejai XX a. metai, kuomet ryškėja esminiai poslinkiai lakoniškėjančios kompozicijos, plastinės formos ir kolorito srityse. Kalbėdamas apie to meto savo pasaulio vizijos savitumą, dailininkas sako: „Išties tai vizijų ir sapnų pasaulis, tarsi „anapus ribos“, šiek tiek mistiškas. Bet jame esama ir realių dalykų – tai žmonių jausmai, kurie nekinta per šimtmečius, tūkstantmečius. Tokie kaip meilė, draugystė, šeima, gamtos, aplinkos suvokimas“⁶. Šie dailininko kūrybinio stiliaus bruožai atsispindi meilės motyvais alsuojančiame cikle „Prisipažinimai“. Aptariamo ciklo paveikslų pagrindine kompozicine ašimi tampa dvi jaunų įsimylėlių figūros, kurios taip pat vyrauja drobėse „Praėjusių dienų muzika“ (1998), „Gėlės mylimajai“ (1999), „Prisipažinimas“ (2000). Kolorito požiūriu neabejotinai vienas geriausių meilės temą aukštinančių paveikslų yra „Gėlės mylimajai“ (1999), kuris išsiskiria spalviniu santykių muzikalumu ir rodo augančią plastinę dailininko kultūrą, sugebėjimą sugretinti šiltas džiaugsmingas spalvas ir perteikti būties pilnatvės grožio ir harmonijos atmosferą.

Literatūra ir nuorodos

- 1 Tapytojo sūnus ir rašytojo anūkas pateikia sustabdytas gyvenimo akimirkas. *Respublika*, 2000 10 02, p. 19.
- 2 Laima Žemulienė, Baltos burės atsiminimų dykumoje. *Respublika*, 1992 02 18.
- 3 Ingrida Albrechtienė, Belaukiant angelo. *Vakarų ekspresas*, 2003 06 21, p. 5.

⁴ Ten pat.

⁵ Raimondas Savickas, *Tapyba, piešiniai. Painting and Graphics*. Vilnius: Savicko paveikslų galerija, 2005, p. 7.

⁶ Tapytojo sūnus ir rašytojo anūkas pateikia sustabdytas gyvenimo akimirkas, p. 19.

B. d.